

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, szerda, 1907. október 23.

238. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Circulus vitiosus . . .

(Félhivatalos följegyzések).

„A saját lelkiismeretemmel állok vitába, amikor följegyzéseimbe fogok. Farkasszemet nézek önnönmagammal benne s olyat vágok a saját szemem közé, mintha elfeledném, hogy — magammal beszélek. Az Énem két részre oszlik azokban a pillanatokban, amikor följegyzéseimet írom. Az egyik *Énem* megmarad hatalmas urnak, akinek az a tragikus sors jutott osztályrészéül, hogy önnönmagának nem tud parancsolni s így önnönmagának a rabszolgája; a másik *énem* (kisebb kezdőbetűvel írva) az igazi emberi én, ami alaposan el van rejtve, takargatva a csillogó öltönyök és rangok selyem- és arany cifrázataiba, — s amelynek az a fátuma, hogy önnönmagát tudja csak legyőzni — s sohasem azt a Hatalmas urat, amelylyel demokratikus érzelve és indulata sikra száll . . .

Amikor valami politikai műveletet végeztem el, azon veszem magamat észre, hogy az Enemben lakozó nagy *ÉN* és kis *én* vitába elegyednek, aminek gyakorta csak az tud véget vetni, hogy a tintát kiverem a tollból s egyéb, kevésbé izgató munkába fogok. Ma azonban bátran a szemébe akarok nézni a kis *énnek* . . . mondjon bármit, kedvezőt, hízelt, vagy kiméltelen kifakadásokat. Egyébként — amint a libapástétomra ráun az ember, a hízeltégeket is megsokolja s valami fanyar étel után vágyik. Arra is volt eset, hogy a jó cyprusi borra közönséges lőrére ittam. De gustibus non est disputandum.

Azt a kérdést intézte ma a kisebbik énem a hatalmasabbhoz, hogy volt-e értelme annak békének, amit az autonómpárttal kötöttem. A kérdés végtelenül naiv. Hogy volt-e értelme, azt nem lehet a béke megalkotása pillanatában megállapítani. Az értelmet csupán az idő viheti be a cselekményekbe. Idő, ez szükséges mindenhez. Ahhoz is, hogy a must borrá váljon; ahhoz is, hogy egyes cselekményeknek — értelme legyen. De ha ennek a békének nem is lenne meg az értelme, vagyis, ha a békének ez az édeskés mustja nem venne magába semmi tartalmat, amivel tüzelő borrá forrná ki magát — akkor is volna értelme! Mert már a béke pusztá léte is értékes. Például, nincs láрма és a lármát nem visszhangozzák a derék (utálatos) ujságok . . .

A nagy Énemnek ez a talpraesett okoskodása néhány pillanatra elnémította a kis énemet. Végre ez is megellette a szót, amelylyel tovább izgasson. A „politikai szélcsönd“ negatív értékéről akart felvilágosítani. Érvei nem voltak újak. Csak az utolsó kérdés volt kényes. Arról volt ugyanis szó, hogy azért a negatív értékű békéért, azért a politikai szél-

csöndért, szóval a fiumei műbékeért — mit adtam?

Hogy mit adtam?

Uram Isten! . . . Hogy mit adtam? Nem adtam biz én semmit. Igérni azonban ígértem. Sokat-e, keveset-e, az is nagyon meghatározatlan kérdés. A nagy Énemnek bizonyára semmi, amit ígértem, a kis énemnek pedig sok. Följegyzéseim iránt azonban őszinte vagyok s a következő sorokban meg is mondhatom, hogy mit ígértem? Először még arra a kérdésre is megfelelek, hogy *kinek* ígértem? Nem az autonómpártnak, ezt előre bocsájtom. Szinleg a párttal kötöttem békét, de a párt érdeke tudtán kívül sokszor egy dióhéjba, azaz egy ember *erszényébe* szorult. Ha ez az erszény meg van tömve, boldog a párt. Tehát én szóba se elegyedtem a párttal. Az csak a formához tartozott, hogy az az *egy* ember a saját pártja nevében ágált, én meg a magyarság nevében működtem közre a béke érdekében, a magyarság tudta nélkül. A két párt persze, hál istennek, aztán is úgy bántotta egymást, mint annak előtte. Csak az a fő, hogy bennünket nem ért azután bántóbb támadás.

Most pedig megfelelek arra a kérdésre, hogy mit ígértem, mivelhogy semmit sem adtam. Oda ígértem annak az embernek az — egész kivándorló Magyarországot . . . Persze, részletekben. A szerencsés véletlen folytán erre veszik az utjukat a magyar kivándorlók, a szerencsés körülmények folytán az állam hatalmas kivándorlási palotát alkotott, amelyet valamelyik pályázónak ki fognak adni, hogy a kivándorló magyarokat hamarabb nyuzhassák le, mint az újvilági vállalkozók, s hogy így legalább a kivándorló honfiak bőre maradhasson idehaza. Egyéb ugysem igen van a csontjukon. Ezt a kivándorlók megnyuzatási funkciót pedig megígértem, hogy annak az egy embernek a kezébe fogom juttatni, akivel a békét megkötöttem. Az alkotmánybiztosítékok prófétájával már — szinleg — beszéltem is az érdekében . . . Hogy meg is kapja-e? No, az már más kérdés! Arra nézve már nem nyújtok garanciát. Majdnem egy éve más emberrel is kötöttem békét. Az már nemesebben járt el, mert nem szabott magának békeföltételeket. De én erőnek-erejével ígérgettem neki mindent, amíg bele nem ment abba, hogy a viszonzatszolgálatot elfogadja. Persze ennek érdekében is közben jártam aztán, éppen úgy mint most ebben a dologban. És amint *abból* nem lett semmi, úgy *ebből* sem lesz semmi. Így szépecskén átlavirozgatok a háborúból a békébe, a békéből a háboruba, az ígéretekben az ígéretek — elfeledésébe. Ez a circulus vitiosus pedig nagyon

jó politika. Én vagyok a világ közepe, én köröttem forog minden. Csupán az ígéretem tűnnek el a világűrben nagyképu üstökösök gyanánt . . .

Egy fiumano emlékirataiból.

XIV. közlemény.

Befejezés.

Az volt a célo, hogy teljes nyíltsággal, minden leplezgetés nélkül megismertessem a fiumei magyar közönséggel a fiumei állapotokat. Nem titkoltam semmit. Mert csupán csak az a célo, hogy a magyar közönséget szolgáljam és tanítsam.

Az írásaimról, ha bírálatot alkot majd a közönség, tartsa szem előtt azt a körülményt, hogy nem kerestem az ellentétes, hanem az egyesítő momentumokat. Mindenkor rámutattam arra, hogy a fiumei polgárságnak milyen uton kell haladnia, ha azt akarja, hogy boldoguljon és a város érdekében munkáljon közre.

Annyi botlást, annyi szerencsétlen momentumot egy város történetében sem találunk, mint Fiumeban. Mert Fiume mindenkor hírtelenül cselekvő volt. Mindenkor a *mának* élt, nem törődve azzal, hogy mit hozhat a jövő. Szóval ez a polgárság megszokta a könnyű életet, hozzászokott ahhoz, hogy amit megkeres, azt el is költse. A könnyelműség jellemezte az életmódban, de a politikában is.

Fiumét mindenkor az alkalmi politikusok ráncigálták ide-oda, amint azt érdekük megkívánta. Fiume politikai világa hasonlított a festett képü bálványokhoz, amelyeket imádnak egy percre, de azután eltasztják.

Csak a magyar állam volt a hűséges és ragaszkodó szerető. Az nem hagyta el, nem hagyta cserben egyszer sem. Mindig áldozott érdekében, amennyire csak telhetett tőle. Meghagyta minden kiváltságában, megadta neki a jogot, hogy a maga ura legyen. Sajnos — ez szomorú tény — hogy nem tudott ur lenni a maga portáján.

S mi volt a köszönet a magyar államnal szemben? Egy örökké való rentencia, örökös kételkedés, rossz indulat — szóval háladatlanság minden vonalon.

Fiumei vagyok s nem vinne rá a lelke, hogy ennek a városnak becsületes polgárságát ócsároljam. Ugy tudom, hogy emlékirataim közlése során félreértésekről beszéltek. Nos, hát kijelentem, hogy félreértésekről nem lehet szó. Olyan őszinteséggel írtam meg mindent, hogy aki ismeri az igazi fiumeieket, akik nem Itáliából jöttek ide kenyeret keresni, az be fogja látni, hogy mindenképpen igazam van. A mai fiumei a vesztébe rohan, am lön az irredentisták táborához csatlakozik.

A fiumei ember természetében nem uralkodhatik olyan érzés, amely arra ösztökéli, hogy a tengerentútra kacintson. A fiumei ember magyar ember volt hajdanában s ha a maga érdekeit tartja szem előtt, már *erdeiből* is magyar ember marad. Legalább a külsőségekben. Mert egyelőre teljes lehetetlenség

az új generációtól azt kívánni, hogy minden érzésében a magyar haza iránt való szeretet és ragaszkodás nyilvánuljon meg. Ahhoz új generációt kell nevelnünk, hogy a fiúmei újból azzá legyen, ami volt s amivé nem lett volna szabad lennie.

Nem célzásokkal élek. Nyíltan kimondom: az a fiúmei, aki a tengerentútra kacérkodik, *hazaáruló*. De nemcsak *hazaáruló*, hanem ellensége szülővárosának s a maga érdekeinek. Fiumében az irredentizmus csak bolondgomba, amelyből ha kóstolt az ember, megvadul. Nos, a fiúmei polgárok egy része már megrészegett ettől a veszedelmes eszmétől, amelynek hatása mindenben megnyilvánul, akár csak a részeg ember tetteiben.

A fiúmei polgár jól teszi, ha menekül az irredenta agitátorok veszedelmes karmai közül, amíg nem marcangolja szét a testét, a lelkét. A mérgezett nyilak már megtették a hatásukat. Az ellenmeggel azonban még mindig élni lehet. Mint az ördög a szentelt víztől, úgy fog elfordulni és rohanni a magyar himnusz hangjai elöl az irredentizmus, amely már rég visszorgatja méregfogát a magyar kikötővárosban.

Séta a város körül.

D'Annunzio Fiumében. — A római színtársulat. — A színművészet és a fiúmei közönség.

D'Annunzio Gabriele, a legnagyobb olasz drámaíró Fiumében. Ez a legérdekesebb heti eseménye a magyar kikötővárosnak. A római „Tribuna” nyomán kelt szárnyra a hír és sokan már vasárnapra várták az érdekes kopaszfejű és kecskeszakállu olasz drámaíró, akiről mindig írnak és mindig beszélnek. A reklámsínálás terén, ha nem is multa felül, de legalább is megközelíti compatriotáját Carusot. Hogy azután megfelelő kudarccal távozik-e mindenünnen, az más lapra tartozik.

Hiába, mindig hangoztattam, hogy szerencsés város ez a Fiume. Caruso már akkor járt benne, amikor nem álmódott örült módon magas fellépési díjairól, amikor még szegény tenorista volt, mint azok, akik minden esztendőben a Stagioneval ide ellátogatnak.

Azóta Carusóból „nagy” ember lett. A reklám, meg a csengő hangja tette azzá. D'Annunzioval már másképpen vagyunk. Ő az irodalom berkeiben kalandozik és ott szakgatja le minduntalan a babérokat. De azért nagy híve a reklámnak, amit ez a mester is Amerikától tanult. Minden könyvét, minden drámáját nagy reklám előzi meg. Az olasz lapok már előre hasábokat írnak róla, istenítve a nagy D'Annunzio csodálatos szellemét és alkotását. A múlt esztendőben is így volt egyik drámájával, amely azonban szerencsétlenül megbukott.

A sok reklám után sokat várt a közönség, de miután csak *eleg* kapott, — kifütyülte D'Annunziót, a halhatatlan olasz drámaíró.

Csak azután derült ki, hogy a darab tulajdonképpen nem volt rossz és hogy megsemmisítette a bukását.

Azóta eltelt egy esztendő s D'Annunzio új darabot írt és megint a római publikum első bírálatának teszi ki. Szóval D'Annunzio nem fél a közönségtől és bizik a reklámban, amelyre tulajdonképpen nem is volna szüksége. Aztán meg miért ne áhítozna a jól eső reklám után, amikor annak az eredménye oly kecsesgató. Mindenki róla beszél, mindenki őt isteníti, az asszonyok érte hevülnek, érte rajongnak, a kopasz, a kecskeszakállu D'Annunzio után.

Hogy a kiváló drámaíró Fiumét megszerencsésíteti, annak — talán most egyetlen egyszer — nem reklám a célja. A szerző a legújabb drámájának olvasási próbáját akarja itt megtartani, mert amikor a Teatro Stabile di Roma (amelynek tulajdonképpen állandóan Rómában kellene játszania), visszatér Rómába, bemutatni színe hozza legújabb alkotását. Azért mindenestre szerencsésnek kell Fiumét mondani, hogy a nagy olasz író ellátogat ide. Erre is büszke lesz talán a fiúmei olaszság, a mint most azzal büszkélkedik, hogy Villari az

egykori olasz kultuszminiszter, akit most a kolozsvári egyetem tiszteletbeli tanárává neveztek ki, szintén Fiumében járt.

A Teatro Stabile di Roma ma kezdi meg fiúmei vendégszereplését. A társulat meg is érkezett Fiuméba s már folynak az előkészületek az előadásra. Nem eredeti olasz darabban mutatkozik be a társulat. Suderman, a híres német szerző darabja kerül színre, a „Kavics a kövek alatt”, amelynek olasz címe: „Pietra fra Pietre”.

A társulatot nem ismeri a fiúmei közönség. Annyi bizonyos, hogy idejövételét jó hír előzte meg. A társulatban sok a jó színész, sőt akad köztük egy-két hírneves ember is, az olasz színművészetet kiválósági. A legújabb drámai művek színrehozását ígérték előzetes jelentésükben s így remélhetjük, hogy a repertoár is kielégítő lesz.

Különböen majd elvlik. Hogy Triesztben olyan furcsa sors érte, arról nem tehet a társulat. A politikai gyűlölet két tábora osztotta a trieszti publikumot s hogy nem érte nagy kár a társulatot, az csak a szocialisták lelkes magatartásának köszönhető.

Fiumében nem is két, hanem három elem harcol egymás ellen. A magyar, a horvát és az olasz. A magyar művészetet az olasz és a horvát bojkottálja, a horvátot a magyar és az olasz, míg ellenben az olaszok minden részről van bámulója. A dolog magyarázatát könnyen megtaláljuk. Egy Zaccoint, Novellit, Gramaticát, sőt a Teatro Stabile di Roma társulatát sem bojkottálhatja valaki nemzetiségi, illetőleg politikai gyűlöletből. A művészetből származni kell a politikát s ha a magyar királyi operaház, vagy a nemzeti színház látogatna le vendégszerepleni a magyar kikötővárosba, bizonyos vagyok benne, hogy azt senki sem bojkottálná, hanem mindenki sietne a pénztárhoz megváltani a jegyét.

Dongó.

UJDONSÁGOK.

— A városi delegáció ma délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart.

— Torpedó hajók kikötőnkben. Tegnap délután egész sereg torpedó hajó érkezett kikötőnkbe. A torpedóhajók egy napig maradnak itt s azután vissza mennek Pólába. A torpedóhajóval érkezett kikötőnkbe a „Kommet” is, amely Fiumében marad a haditengerészeti akadémia rendelkezésére.

— Halálozás. Dunay Ferenc, udvari tanácsos főgimnáziumi igazgató Besztercebányán elhunyt. Dunay Ferenc apósa volt Fest Aladár királyi tanácsosnak, a fiúmei főgimnázium igazgatójának és édesatyja Dunay László miniszteri titkárnak, aki a fiúmei tengerészeti hatósághoz van beosztva. Az elhunyt igazgató Fiumében is jól ismerték. 1870—72-ig tanára volt a fiúmei gimnáziumnak. Az elhunyt jó magyar volt, aki sokat tett a felvidéken a magyarság ügyének. Halálát számos ismerőse és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— A pénzügyi bizottság ülése. A városi pénzügyi bizottság tegnap délután 6 órakor *Smoquina* A. F. elnöklésével ülést tartott, amelyen a városi villamosvasut részére szükséges új kocsik megrendeléséről, a vízvezetéknek az alközsegekbe való bevezetéséről és egy rendkívüli 2000 koronás hiteltől tanácskoztak.

— Feld Mátyás is pályázik a fiúmei színiigazgatóságra. Feld Mátyás boháziró a napokban Fiumében járt és élénken érdeklődött a fiúmei színházi viszonyok iránt. Egyik munkatársunknak kijelentette, hogy ő is pályázik a pozsony-fiúmei színiigazgatóságra. A pozsony-fiúmei színház ügyével sokat foglalkoztunk s legcélszerűbbnek találtuk a Vidor Dezső féle kombinációt. Ha Vidor Dezső a pályázatban elesnék s a pozsony-fiúmei színházat Feld Mátyásnak ítélné oda a pozsonyi színiügyi bizottság, akkor is jól járna a fiúmei közönség. Mert Feld Mátyásban is meg van a garancia arra nézve, hogy Fiumében sikerrel működhessek. Ezen a téren mint fővárosi színházi embernek, hasznos tapasztalatai vannak.

— A Tóth-Vranycány párbaj. A fiúmei törvényszék előtt tegnap kellett volna tárgyalni Tóth Elemér dr. ügyvéd és Vranycány Simon báró párbaj-ügyét. A tárgyalást azonban elnapolták, mivel Tóth Elemér dr. hivatalos ügyeiben Párisban jár és csak tíz-tizenkét nap múlva tér vissza Fiuméba.

— Communale színház. Ma kezdi meg a Teatro Stabile di Roma színtársulat előadásait a városi színházban. Ez alkalomból a „Pietra fra Pietre” című dráma kerül színre. A társulat Triesztből jött s ottani szerepléséről sok mindent beszélnek. Így például a társulat igazgatója is bñsmeri, hogy a nacionalisták bojkottálták. Ez azonban semmiféle kárt nem jelentett a társulatra nézve, mert a színház minden este zsúfolt volt a lelkes szocialista közönségtől és a bevételek is legalább olyan jó eredménnyel jártak, mint más esztendőben. — Itt említjük meg, hogy Gabriele D'Annunzio, a legnagyobb élő olasz drámaíró szerdán vagy csütörtökön érkezik Fiuméba.

— Háromszáz munkás sztrájkja. A Grünwald Testvérek építkezési vállalatnál alkalmazott raktárépítő munkások szombaton este sztrájkba léptek. A munkások különböző követelésekkel állottak elő, amelyeket a cég nem teljesített. A békéltetési tárgyalásoknak eddig semmi eredménye.

— A tengeremléki halászat. Pólából írják nekünk, hogy az utolsó hat hónap alatt a pólai halászok fényes eredményt értek el. 7.414,320 kilogramm szárdellát és 434,290 kilogramm másfajta halat (zsuri, landzard, skombri, sardoni stb). Ebből a mennyiségből 181,923 kilogrammot a halkonzervgyár dolgozott fel. Ebben a statisztikában azonban nem szerepel Fasana, ahol külön csaknem egy millió kilogramm szárdellát fogtak a halászok. A rovignoi halászok negyven bárkával dolgoztak és 1,550.500 szárdellát fogtak. Ennek a mennyiségnek egy része Triesztben került piacra, másik része konzervgyárakban került földolgozásra. Itt említjük meg, hogy a cikvenicai tinhalászat eddig nagy eredménnyel járt. A tinhalak egész rajokban lepték el a hálókat s a tinhalaknak Triesztbe való szállítására két ízben két külön hajót kellett bérelni. Persze Fiumében azért drágább volt a tinhal, mint Vencében, ahol szintén a cikvenicai tinhalat árulták.

— 41.938 kivándorló. A folyó évben január 1-től október 20-ig 41,938 kivándorló hagyta el az orozágot Fiumén át, a Cunard társaság Caronia, Carpathia, Slavonia, Pannonia és Ultónia gőzösein. Az öt gőzös összesen huszonnégy járatot végzett ez idő alatt Fiume és Newyork között.

— A koldulásellenes egyesület közgyűlése. Most tartotta első évi közgyűlését a koldulásellenes egyesület. A közgyűlésen beszámolt a vezetőség az egyesület eddigi működéséről. E szerint 139 szegény részesült támogatásban állandó havi járulékkal s ezenkívül számos esetben 5 és 10 koronás segélyeket is osztott ki.

— Nagy kávészállítmány. A „Melpomene” osztrák Lloyd-gőzös tegnap Santosból kikötőnkbe érkezett. A hajó 1500 zsák kávéval hozott a fiúmei kereskedelmi részvénytársaság részére.

— A kikötőből. A „Brento” olasz gőzös nagy piritszállítmánnyal tegnap a fiúmei kikötőbe érkezett. A szállítmány a Schenker és Társa cégnek szól. — Az „Aristonome” angol gőzös 2750 tonna kénsavval ideérkezett. A szállítmány a Schenker-cégnek szól.

— Ragadós betegségek. A városi egészségügyi hivatalnál e hó 14-től 20-áig a következő betegségeket jelentették be: bárányhimlő 3, vörheny 2, differitisz 25, tifusz 4, más betegség 1. Vörheny következtében meghalt 1 beteg.

— Nagy szénszállítmány. Tegnap érkezett kikötőnkbe a „Barlby” angol gőzös, a mely 3900 tonna szenet hozott Angliából a magyar kir. államvasutak részére.

— Rejtélyes öngyilkos. A Baross kikötő közelében ma délelőtt egy ember hirtelen halászták ki. Azt hiszik, hogy az illető öngyilkosságot követett el. Semmiféle irást nem találtak nála s eddig nem sikerült kiletét megállapítani.

— **Mindig az asszony.** Az elmúlt éjszaka a Corsia Deákon félholtra szurkálták a fiumei magyar olajgyár őreit; Krialovich József 31 éves pécsi illetőségű legényét. Két mentő szállította a városi kórházba, ahol bekötötték súlyos sebeit. Állapota életveszélyes. A rendőrség részéről Mitrovics rendőrbiztos kihallgatta a szerencsétlenül járt embert, aki azt vallotta, hogy Newyork kávéházban mulatott két magyar ember ismerősével. Egy asszony miatt összeszólkóztak s mikor Krialovich hazafelé tartott az utcán az egyik ismerőse azzal fogadta, hogy meg akar-e ismerkedni a somogyi bicskával. A gyár őre visszautasító kijelentést tett, de a másik pillanatban már megtámadták és összeszurkálták. A rendőrség nyolc embert tartóztatott le, és megállapította, hogy a merényletet egy Németh Ferenc nevű zalamegyei 24 éves munkás követte el, Berendi István ugyencsak zalamegyei illetőségű munkással. Mind a kettőt a rendőrség fogházába zárták.

— **Magyar világ Fiumében.** Magyar világ költözött Fiuméba a De la Ville kávéházba, hol *Barca* Jenő kaposvári ismert cigányprimás zenekara játszik minden este. A magyar zeneszó mellett jár most elszórákozni a magyar közönség a De la Ville kávéházba, ahol igazán magyar zenét, magyar világot talál.

x **Mozgófényképek.** Az „Edison” szalon (Fiumara 2. sz.) legújabb műsora: A tőrült; Megbűntetett kíváncsiság; Vigyázz a törésre; Darumadarak vonulása stb.

x **Fiume kávéház.** Felhívjuk olvasóink figyelmét az újonnan megnyitott Fiume kávéháznak lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

A király állapota.

Fegyelmi Pikler ellen.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Uj párt.

Árviz Sziciliában.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, okt. 22. A képviselőház ma *Justh* Gyula elnöklésével ülést tartott. Az ülésen hosszas távollét után megjelent Polonyi Géza volt igazságügyminiszter, nagy érdeklődést kelteve.

Wekerle Sándor miniszterelnök előterjeszti az 1908 évi költségvetési törvényjavaslatot kiemelve, hogy az huszonhárom millió koronával magasabb az előbbi költségvetésnél s hogy az emelkedést a különböző fizetésrendezések és egyéb új kiadások okozzák.

Az adóreformra vonatkozólag kijelenti, hogy az összes adók helyett az egységes adót lépteti életbe. A létminimum megállapítását szintén kívánja. Azután ismerteti a költségvetést és hangoztatja, hogy ilyen mederben a kiadások nem emelkedhetnek többé. *Wekerle* törvényjavaslatának betérjesztése után az ülést véget ért.

A király állapota.

BÉCS, okt. 22. Schönbrunnból jelentik, hogy a király állapota valamivel javult, az elmúlt éjjelt elég jól töltötte. De azért még mindig veszedelemtől tartanak, mert a köhögés és hurut nem szűnik.

Fegyelmi Pikler ellen.

BUDAPEST, okt. 22. Egyetemi körökben azt beszélik, hogy *Pikler* Gyula egyetemi tanár ellen megindítják a fegyelmi vizsgálatot. A kultuszminisztériumban azonban erről mitsem tudnak.

Kilépés a függetlenségi pártból.

BUDAPEST, okt. 22. *Szász* József Komárom országgyűlési képviselője ma levelet intézett *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben bejelenti, hogy a függetlenségi pártból kilép, mert a kiegyezést nem hajlandó megszavazni.

Uj párt.

BUDAPEST, okt. 22. Politikai körökben az a hír járja, hogy *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő, aki a minap jelentette be a kilépését a függetlenségi pártból, egyesíteni kívánja a függetlenségi pártot azon képviselő tagjait, akik a *Wekerle*-féle kiegyezéssel nincsenek megelégedve és új pártot alakít, amelynek programja a függetlenségi programhoz hasonlítana, de sokkal radikálisabb formában. *Hentaller*-t egy hírlapíró megkérdezte, hogy mi igaz ebből a hírből. *Hentaller* azonban megtagadott minden felvilágosítást.

Árviz Sziciliában.

CATANIA, okt. 22. Az utóbbi napokban nagy esőzések voltak a vidéken. A zivatar több helyütt nagy károkat okozott. Catania egy része víz alatt van.

A szerkesztőség postája.

P. S. Nem tudunk róla. Annyit azonban megjegyezhetünk, hogy a dolog nem volna kárára a magyar kereskedelem fejlődésének.

R. G. Az érdeklődést köszönjük.

A. E. Azzal nem foglalkozunk. Forduljon egy tudakozó irodához. Ott bizonyosan pontos információkat szerezhet.

B. Á. Bud: pest. Majd levélben értesítjük.

D. V. A jövőben ügyesebben járjon el az effajta dolgokban.

F. Gy. A lapot megindítottuk. Áthelyezésről értesítsen bennünket, különben a lapküldése fönakadást szenved.

Ivasoink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, *Vincenzo de Domini*-utca. — Az *Ivancich*-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyüzletében, *Piazza Elisabetta*. — *Capudi Romualdo* likőrüzletében, *Deák Corso*. — *Devescovich* Giov. trafikban, *Riva Szápary*. — *Barbis* Giov. trafikban, *Via Adamich* és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: *Murai* Jenő.

Szerkesztő: *Korcsmáros* Tándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápary rakpart

az *Adria*-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCÓSÁRBAN. •

Francia és olasz

nyelvet olcsón tanít kitűnő módszerrel bíró kisasszony. Czim: *Piazza del Mercato Coperto* 2. sz. III. em. balra.

Stenografia - Gyorsírás!

Van szerencsém b. tudomására hozni mindazoknak, kik a gyorsírás iránt érdeklődnek (különösen diákoknak), hogy egy magyar gyorsírói kör megalapítása érdekében sziveskedjenek címöket velem tudatni. *Kovács Theodor*, a budapesti magyar gyorsírás tudomány-társulat rendes tagja. — *Via Operai* 22.

VÉGELADÁS.

A *Via del Fosso* II. sz. alatt levő, azelőtt

Schlenz és Társa-féle

ÜVEGKERESKEDÉS

teljes felszámolása folytán a raktáron levő összes áruk, mint üvegorcellán, lámpák, tükrök, képek, kópkeretek, díszműárak s számtalan kisebb-nagyobb ajándéktárgy kicsinyben és nagyban bámulatos olcsó áron adatnak el.

Asztalosoknak Fiumében soha sem létezett különösen olcsó áruk.

A tulajdonos.

Ellátást keres

jobb fiumei családnál kereskedelmi iskolai tanuló. Czim: *Szabados* István, *Abbazia*, *Villa Juliana*.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 $\frac{1}{2}$ % netto kamatot

terít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az *Adamich*-tér sarkán *Via Lido* 2. II. em. (*Rinaldi*-ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombirozás. Aranykoronák; szájpadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucsuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelenléte mérséklésben részesülnek.

ELSŐRANGU

NŐI DIVAT-TEREM

MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. *VIO*-féle ház, az *Adria* kávéház felett.

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

!! FIGYELEM !!

Az őszi idényre

Amerikai cipők

jótállás mellett a legnagyobb választékban kaphatók

kizárólag

GEORGIJEVIČ S.

első és legnagyobb cipőüzletében

Fiume, Corso.

Magyar
cég.

Uj vaskereskedés.

Magy
választás

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy a Rauschel-féle divatruüzlet eddigi helyiségeiben

(VIA DEL POZZO 2.)

a legközelebbi napokban

Vas-, Szerszám-, Konyhaberendezési és háztartási
cikkekben nagyszabású új üzletet nyitunk.

Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsű vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíteni.

A n. é. közönség szives támogatását kéri

mély tisztelettel

WELLMANN TESTVÉREK.

„FIUME“ KÁVÉHÁZ

ÜRMÉNY-TÉR.

Alulírottak tisztelettel értesítik a n. é. közönséget, hogy a

„FIUME“ KÁVÉHÁZAT

saját számlájukra átvették és abban a mai kornak megfelelő minden újítást léptettek életbe.

Gyors és lelkiismeretes kiszolgálás és a legeslegjobb minőségű ételek és italok kiszolgálása.

Minél számosabb látogatást kérnek és a n. é. közönség támogatásáért előre is köszönetet mondanak

PERSIA NATALE és SABLICH ROCCO.

GRÜNFELD-féle
REGGELIZŐ-CSARNOK

ujjonnan megnyitott a vasúti állomással szemben.

Kitünő hideg ételek, finom asztali és csemege borok.

▶ Pontos és tiszta kiszolgálás. Olcsó árak. ◀

A Kőbányai Polgári Sörfőző r. t. palacksöreinek

eladása és házhoz szállítása.

Naponta friss sörcsapolás hordóból (szénsavnyomás nélkül).

Számos látogatást kér

GRÜNFELD fióküzlete.

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében)

a „QUARNERO“ szállodát

és PENSIÓT

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbazia Jeanette szálló volt szakácsa.
Kitüntetve a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitünő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással. Remek terasz.

Mérsékelt árak. ▶▶▶ Fürdők a házban.

Családok részére nagy engedmény.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitünő konyha.

Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

BRISTOL PENSIÓ
és
RIVIERA PENSIÓ

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

— Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

LOVRANA

(Abbazia mellett)

KÖNIGSVILLA

elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.

Kitünő konyha.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

Tivoli Szálloda és Pensio

Tivoli-ben, Abbaziától 10 percznyire.

Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra.

Naponta friss halak, magyar gulyás és sült iba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

▶▶▶ Jutányos árak. ▶▶▶

Tu lajdonos: BARTH G. E.

Háziasszonyok figyelmébe!

A mai naptól fogva nálam

kövér kóser libák

a legolcsóbb árakon kaphatók.

Szives előjegyzéseket kér

DRAGONER J.

Piazza Mercato Coperto.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

Cinematograf EDISON

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és leglátványosabb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Hirdetések

felvételnek a

kiadóhivatalban.

Csak rövid időre!

Keleti, török és perzsa

szőnyegek

raktára.

FIUME. Via Municipio I. sz.

Figli di Haggi Giorgio Aidinyan szőnyegcég.

Központi raktár: TRIEST. Via Cassa di Risparmio 6. sz.

KORONA

VENDÉGLŐ

FIUME. CORSIA DEAK 30.

TELJESEN UJJÁALAKITVA.

Kitünő magyar konyha.

Valódi magyar borok.

Izletes ételek és italok.

Előfizetőknek ebéd és vacsora:

18.—, 24.— és 30.— frt.

Magyar honfitársainak szives támogatását kéri

HOPP VINCE,

VENDÉGLŐS.

SZOBA ÉS CIMERFESTŐ

VÁLLALAT.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via

del Pino 9. szám alatt cimer-, szobafestő és másoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb

kiviteltől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-cimtblák készítését a legmodernebb kivitelen a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES és TSA

Via del Pino 9. szám.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitünő konyha. —

Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Magyarok itt találkozzunk!

Kovács I. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Aug. Cottes között.

Hideg és meleg étkek.

— FRISSEN CSAPOLT SÖR. —

MÉRSÉKELT ÁRAK